

زنجیرہ کی چوڑی کہ قورنائیہ کان
(5)

گویرہ کہ ئالتھوونییہ کہ

منندی اقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

و / زانا کریم

ن / مسعود صبری

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

زنجیرہ چیو کہ قورٹانیہ کان

(۵)

گویرہ کہ

ئالتونیہ کہ

ن/ مسعود صبری

و/ زانا کریم

بسم الله الرحمن الرحيم

ناوی زنجیره: زنجیره‌ی چیرۆکه قورئانیه کار

ناوی پەرتووک: گوێره‌که ئالتونیه‌که

نوسینی: مسعود صبری

وەرگیڕانی: زانا کریم

تیراژ: ۱۰۰۰ دانە

تایپ و دیزاین: کوۆمپویتە‌ی یاد

ژمارە‌ی سپاردن: ژمارە‌ی (۱۳۸۰) ی سالی (۲۰۰۹)

له بڵاوە‌کراوە‌کانی کتیبخانه‌ی (مه‌حوی)

هه‌ولێر / بازاری روۆشنییری

مافی چاپ پارێزراوه‌ بۆ وەرگیڕ

بسم الله الرحمن الرحيم

دهستیک

له ژيانی ههر یه کي له پیغمبراندا مه شهید و رودای
همه جوړ و سهیر هه یه که مروژ ده توانیت له ریپوه سروشتی
که لانی پیشوو بناسیت و بیانخوینته وه و بزانیټ تا چه ندیکیش
تهو خه لکه به گوپی پیغمبره کانیاں کردووه و شوینکه و ته یان
بوون، وه مروژ ده توانیت له ری چیروکه کانیاڼه وه دلسوژی و
خه مخوژی ته وانی بو ناشکرا بیټ بو نه ته وه و گه له کانیاڼ.

چیروکی گوپره که کی نه ته وه ی ئیسرائیلیش یه کی که له
چیروکه کانی نیو قورئانی پیروژ، هم به سه رهاته له سه رده می
پیغمبر موسای کورې عیمراندا روی داوه اسلاوی خوی له سه ر
بیټ. له پاش خنکانی فیرعه ونی سته مکار و هاوه لانی..

هم چیروکه قسه ده کات دهر باره ی هاو هل دانان بو خودای
ناقانه، کاتی که ته وه بوو له و نه ته وه یه دا پیاوړیک هه سټا به
دروستکردنی گوپره که یه کی ئالتون و خه لکیشی بانگ کرد بو
پهرستنی و ته وانیش به گوپیان کرد و هاو به ش و هاو ه لیان بو خوا
برپاردا.

له م بهر تو که دا که شتیک ده که ین به ناو چیروکی ته و
گوپره که یه دا، وه بزانیڼ کاتی که خه لکه که کردیان به خوا و

دەیانپەرست ھەلوپستی پیغمبەر موسا سلاوی خوی لی بی چون
بوو؟..

پەروردگارمان پیغمبەرانیکی زۆر زۆری ناردوو ە بۆ نەتەو ە
ئیسرائیل کە بە ناو بانگترینیان موسایە سلاوی خوی لی بی، کاتی
کە پەروردگار موسای کرد بە پیغمبەر ئەو خەلکە لە ناو شاری
میسردا دەژیان و ژیانان دەبردە سەر، پاشا و حاکمی ئەو
خەلکەش کەسیکی زۆر ستمکار و دلەق و خۆانەناس بوو کە ناو
دەبرا بە فیرعەون، خەلکی زۆر ئازار دەدا و هیچ رحم و بەزەییەک
لە دڵیدا نەبوو، بە ئارەزووی خۆی خەلکی دەکوشت و رای دەبۆراد
و خۆی بە گەورە دەزانی و تەکەبووری بەسەر ئەو خەلکە ھەژار و
لاوازانەو دەکرد، تا خۆبەزلزانییەکی ئەوەندە زۆر بوو کە
فەرمانی کرد بە خەلک کە بیپەرستن و کړنوش و سوجدە ی بۆ
بەن، وە دەیووت من خوی ئیو ە، ﴿أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى﴾

النزعات (۲۴)

واتە: من پەروردگاری ھەرە بەرز و بلند ی ئیو ە.
ئەو خەلکە داماو ەش زۆرکیان قەناعەتیان وابوو، کە بەلی
فیرعەون خوی جیھانەکانە و ھەر ئەو باران دەبارینیت و خەلک
دەمرینیت و دەژینیت و سود و زیان دینیتە ری ژیان ی خەلکی..

به‌نی ئیسرائیلیه‌کان له ناو میسریدا زۆر ده‌چه‌وسینرا نه‌وه و
 ئازار ده‌دران، کاری زۆر نه‌شیاو و نه‌گونجاویان پێده‌کرا و بایه‌خیان
 پێ نه‌ده‌درا، کوهره‌کانیان ده‌کوژرا و کچه‌کانیشیان ده‌هیشته‌وه بو
 خزمه‌تکردن و رابواردنی خۆیان، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی به‌نی ئیسرائیلیه‌کان
 له‌ ره‌چه‌له‌کدا له‌ بنه‌ماله‌ی فیرعه‌ون نه‌بوون..

پێغه‌مبه‌ر موسای دلسۆزیش سلّوی خۆی لێ بێ کاتی که‌ ئهم
 شتانه‌ی بینی چوو بو لای فیرعه‌ون و پێی راگه‌یاندا: وازیینه‌ له
 ستمکاری و چیتر ئه‌و خه‌لکه‌ هه‌ژاره‌ مه‌چه‌وسینره‌وه و تو هه‌ر
 ئه‌وه‌نده‌ی که‌ به‌نده‌ی خۆایت و پێویسته‌ له‌ سه‌رت که‌ خوا
 بپه‌رسیت و واز بپینیت له‌ زوڵم و زۆرداری، وه‌ لێگه‌ری له‌و
 خه‌لکه‌ش با به‌ته‌نهایی خۆای جیهانه‌کان بپه‌رسن و خۆت به‌ خوا
 مه‌زانه‌ به‌سه‌ریانه‌وه و چیتر ستمیان ده‌رحق مه‌که‌ و مافه‌کانیان
 بده‌ری و مافیان پێشیل مه‌که‌..

به‌لام فیرعه‌ونی زالم گاته‌ی ده‌هات به‌و قسه‌ جوانانه‌ی موسا
 و ره‌ؤز به‌ ره‌ؤز زیاتر خۆی به‌ گه‌وره‌ ده‌زانی و زیاتر خه‌لکی
 ده‌چه‌وسانه‌وه.. ره‌ؤزیکیان له‌ کۆشکه‌که‌ی له‌گه‌ڵ سه‌ربازه‌کانیدا
 ده‌رچوو بو‌ناو خه‌لکی، کاتی که‌ گه‌یشته‌ ناو خه‌لکه‌که‌ زۆر به
 خۆبه‌گه‌وره‌ زانین و به‌ فیزه‌وه‌ وتی ﴿أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ

أَلَأَنْتَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ الزخرف (۵۱)

واته: ئهى قهوم و گهله كه م، من پاشاي ميسرم و
 فهريمانده واي ئهم ولا ته م، ئهم روبرو بارانهش به بهر كوژشكه كانماندا
 ده روات، ئايا ئهم ده سه لاتهي من نابيين.

ئەوسا دەيوپست لەناو خەلكە كەدا موسا بشكينييت و واي
 ليبتكات كه خەلكي لي ئي نزيك نه كه ونه وه و گوي بو قسه حق و
 راسته كاني نه گرن، بويه وتي ﴿أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ
 مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ﴾ الزخرف (۵۲)

واته: بهلكو نابيين من چاكرتم لهو كه سه ي نوابانگي نيه و
 كه سايه تيه كي لاواز و نه ناسراوه و زمان پاراو نيه و له وانه نيه كه
 بتوانيت چاك خەلكي نيگه يه نييت.

وه وا گوماني ده برد ئەگەر موسا پيغه مبه ر بوايه ده بوو زور
 ده وله مهند بوايه و فريشتهش له كارە كەيدا يارمه تي بدايه و
 به راستيان بزانيايه، بويه به خەلكە كەي ده وت ﴿فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ
 أَسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقَرَّرِينَ﴾ الزخرف
 (۵۳)

واته: جا ئەوه بوچی بازنی ئالتون و زیری پیشكهش ناکریت اتا
 نیشانه بیٹ بو پایه داری یا ئەوه بو فريشته له گه لیدا نه هاتن بو
 بانگه واز کردن و پشتیوانی لیکردنی!

ټاوا بهم شپوه په عزيهت و ټازاري بهني ټيسرائيليه کاني
دهدا تاوه کو ټيمان به خوا نه هينن و شويني پيغمبر موسا
نه که ون...

کاتې که رږژ به رږژ سته مکارپه کاني فيرعه ون زيادي ده کرد
و توندړه وتر ده بوو بهرامبر به خه لکه که، خه لکه کهش چوونه لای
موسا و وتیان: ټهی موسا، ټهی نيږدراوی خوا، ټهی دلسوژ و
ميهره بان، فريامان که وه و له ده ست ټهم سته مکار و ديکتانوره
رزگارمان بکه؟

پيغمبر موساش سلأوی خواي لي بيت، داواي له خواي
که وړه کرد که بيت به هاناي ټهم خه لکه وه و له ده ستی ټهم
سته مکاره رزگاريان بکات، فرمان له لايه ن خواي کار به چپوه هاتوو
فرمان کرا به موسا که خوت و هه موو بهني ټيسرائيليه کان شاري
ميسر جي بهيلن و کوچ بکه ن، موساش هه واله کهي به خه لکه که
راکه ياند و ټه وانيش زور پيبيان خوش بوو.

ټه وسا له شه ويکدا به نه پيښپه وه هه موو مال و سامانه کانيان
پيچاپه وه و که و تنه ري تا که يشته نزيک ده ريای سور، پاشان
گوښان له قره و هاوار بوو، کاتې که ټاورپان دايه وه بو دواوه ي
خويان بينيان که فيرعه ون و سه ربازه کاني هه موويان وا به ره و
روويان دين، خه لکه که زور ترسان و چاوه کانيان ټه بله ق بوو، روويان
کرده موسا و وتیان: ټهی موسا تازه ټه وه هاتن و ټيسته جاريکی تر

دهمانگیر نه وه بهر وه میسر و له جاران زیاتر سزمان ددهن و دوریش نیه نه مانکوژن؟، موسا هیچ نه ده ترسا و زور به ئومید و هیواوه قسه ی ده کرد و به خه لکه که ی دهوت مه ترسن، بی ئومید مه بن و غه مبار مه بن ئیمه خوامان له گه لدايه و کومه کیمان ده کات، خه لکه که هر ده ترسان و هاوار و گریانان بهرز بوویه وه، موساش زور به متمانه وه پئی دهوتن:

﴿كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ﴾ الشعراء (٦٢)

واته: نه خیر وانیه، من پهروه ردگارم له گه لدايه و رینمونیم ده کات ابو رزگاری و سه رفرازی.

موعجیزه که

کاتی که فیرعه ون و سه ربازه کانی ده هاتن بهر وه رووی خه لکه که، پیغه مبه ر موسا سلاوی خوا ی لی بیت..، دهسته کانی بهرز کرده وه و داوا ی یارمه تی و کومه کی له خوا کرد و وتی: خوايه رزگارمان بکه له ده ست فیرعه ون و سه ربازه دلبره قه کانی.. پهروه ردگاریش فه رمانی کرد به موسا ئه ی موسا دار عه سا که ت بکیشه به ده ریا که دا، ئه و داره ی که پیشیسته ده بوو به مار و ئه ژدیا له به رده می فیرعه وندا، ئیستا به فه رمانی خودا وه ند کاریکی تری پی ئه نجام ده دریت، موساش گوپرايه لی فه رمانه که ی خوا ی کرد و داره که ی دا به ده ریا که دا و یه کسه ر به فه رمانی خوا

ئەو دەريا گەورەيە شەقى برد و (۱۲) رېڭاي گەورەي تېدا دروست بوو، تاوەكو بە ئاسانى پېيدا برونە ئەوبەرى دەرياكە وەو رزگاريان بېيت، وە بەنى ئيسرائيل يەكەن (۱۲) كۆمەل بوون، موسا فەرمانى پى کردن هەر كۆمەلە و لە رېڭايەكەو برون، ئاوا بەم شېوئەيە خوای گەورە هيژ و دەسەلاتى خوۋى پى نیشان دان و دەريای لەسەرپى بۆ راگرتن، پاشئەوئەي كە هەموويان پەرينەو ئەوبەرى دەرياكە، فيرەون و سەربازەكانى گەيشتنە سەر دەرياكە و ئەو ديمەنەيان يىنى زۆر سەرسام بوون، بەلام هيشتاش هەر برؤايان نەهينا و هەر بە هيواى ئەو بوون كە جاريكى تر ئەوان بېينەوئە ژېر رېڭفى خويانەو، بۆيە ئەوانيش بەناو رېڭاكاندا دەستيان كرد بە روشتن و وايان دەزانى ئەم رېڭايانە بۆ ئەمانيشە، تا ئەوئەي گەيشتنە لای ناوەرەستى رېڭاكان، ئەوسا لە لاين پەرورەدگارەو فەرمان كرا بە دەريا كە بېتەو دۆخەكەي جارەن و وەكو خوۋى لييتەو، پاشان دەرياكەش بە فەرمانى خداوەند وەكو خوۋى ليپاتەو و فيرەون و هامان و هەموو دارودەستەكانيانى لول كرد و هەموويان لەناو چوون و خنكان و مردن و هەموو مروؤايەتى لەو رۆژەو لەدەست ستمكارىەكانى ئەوان رزگاريان بوو،

ئەوسا بەنى ئيسرائيل يەكەن زۆر دلخۆش و دلشاد بوون و زۆر سوپاسى خويان كرد لەسەر ئەو نيعمەتە گەورە، مرندى فيرەون و سەرانى ستمكارى..

بت په‌رستی

پاش ئه‌وه‌ی په‌روه‌ردگاری کار به‌جی فیرعه‌ون و سه‌ربازه‌کانی له ئاوه‌که‌دا نو‌قم کرد و هه‌موویانی مراند ، به‌نی ئیسرائیلییه‌کان ئاوه‌که‌یان به‌جی هه‌شت و رو‌یشتنه، پی‌غه‌مبه‌ر موساشیان له‌گه‌ل‌دا بوو سلاوی خ‌وای لی بی‌ت، تا گه‌یشتنه شو‌پینک که خه‌لکی ئه‌و شو‌پنه خه‌ریکی بت په‌رستی بوون و خ‌وایان نه‌ده‌ناسی به‌نی ئیسرائیلی یه‌کانیش ، د‌وای بینینی ئه‌و هه‌موو مو‌عجیزه گه‌وره و سه‌یرانه چ‌وونه لای موسا و زۆر به ئاساییه‌وه به‌و پی‌غه‌مبه‌ره د‌لس‌و‌ز و خه‌مخ‌وره‌یان وت: ئه‌ی موسا دا‌وا ده‌که‌ین ئی‌مه‌ش خ‌وایه‌کمان هه‌بی و خ‌وایه‌کمان بو در‌وست‌بکه هه‌روه‌کو چ‌ون خه‌لکی ئه‌م نا‌وچه‌یه خ‌وایان هه‌یه و ک‌رن‌وشی بو ده‌به‌ن و ته‌وافی ده‌که‌ن!!! کاتی پی‌غه‌مبه‌ر موسا سلاوی خ‌وای لی بی ئه‌م قسه‌یه‌ی لی بی‌ستن زۆر زۆر توره‌ بوو، ئه‌وسا به توره‌یه‌وه به ده‌نگی‌کی زۆر به‌رز پی‌ی وتن ﴿إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ﴾ الاعراف ۱۳۸

واته: به‌راستی ئیوه قه‌وم‌یک‌ن نه ده‌زانن و نه ده‌فامن...

ئه‌وسا موسا رووی تیک‌کردن و ده‌ستی کرد به وتاردان و قسه‌ی

جوان و ئام‌و‌زگاری خ‌یر بو‌یان و فه‌رم‌و‌وی ﴿إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَبَرِّمًا هُمْ

فِيهِ وَبَطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ قَالَ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْغِيكُمْ

إِلَٰهَا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ^ع يَقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤٠﴾

الاعراف (۱۳۹-۱۴۱)

واته: بیگومان نهوهی تییدا دهژین له ناوچوو و پوچه له نهوهی نهوان دهیانکرد.

موسا وتی: ئایا که ی رهوايه بیجگه له خوا خوايه کی ترتان بو بخوازم، له کاتییدا که نهو زاته له ناو خه لکی نهو جیهانه دا هه لی بزار دوون و ریژی زیاتری لی ناون.

یادی نهو کاتهش بکه ن که بزگارمان کردن له داروده سته ی فیرعه ون کاتییک که ناسۆرتین شه سکه نهجیهان دهدان، به شیوه یه کی درندانه زۆرینه ی کوره کانی ئیوه یان ده کوشت و ئافره ته کانی ئیوه شبیان ده هیشته وه (بو که نیزه کی)، له وه شدا به لاو تاقیکردنه وه یه کی گه وه هه یه بو تان له لایه ن پهروه ردگار تانه وه (بوچی زوو فه رامۆشتان کرد؟).

پاشان خوی گه وه کاتیکی بو موسا دیاریکرد تاوه کو گفتوگو ی له که لدا بکات، موساش پیش نهوه ی کاته دیاریکراوه که بیته خوی زۆر به چاکی ئاماده کرد و بهردهوام بیری له دروستکراوه کانی

خوای گه وره ده کرده و تاه کو رۆحی پالفته و بیگهر د بکاته وه،
چونکه دیدار له گهل خودا وه نددا ئاواتیکه که هه موو مروقیک
نامه زروویه تی..

ئاموژگاری

کاتیکی وهختی دیار بکراو هات تاه کو موسا بپروات دیدار و
گفتوگو له گهل خوای بالاده ست بکات موسا سلای خوای لی بیت
ئاموژگاری هارونی برای کرد که ئاگای له ئیمانی ئه وخه لکه بیت و
رپگه نه دات له ناویاندا بت په رستی و شهر و ئازاوه و دووبه ره کی
رووبدات..

ئهوسا موسا به سهر کیوه که دا سهر کهوت به ره و سهر وه، زۆر
ههستی به دلخۆشی و شادمانی و خوشنودی ده کرد، چونکه ئه و
دهروات گفتوگو له گهل که سیکدا ده کات که خاوه نی هه موو
بونه وه ره و ههر ئه ویش به دیهینان، تاه کو شهر یهت و یاسا و
رپسای ژیا نی له لاوه بهینیت بو ئه و خه لکه.

گوپره که په رستی

دوای ئه وهی موسا به ره دیداری خودا وه ند رۆیشیت، پیاویکی
بپاوه که ناوده برا به سامیری به فرسه تی زانی و له ناو
خه لکه که دا ئالتون و زیرپی کو ده کرده وه، تاه وه بوو گوپره که یه کی
لی دروست کرد، ناوسکه که ی به به تالی جیپیشتبو، به شیوه یه ک

هەر کاتێک ههوا بهناویدا برۆشتایه له دهمیهوه دهنگیک دروست
 دهبوو که ههروهکو دهنگی گوێرهکهی راستهقینه وابوو، ئهوسا به
 خهڵکهکهی وت ئهی خهڵکینه ئهمه خوای راستهقینهی ئیوهیه و
 پێویسته لهسهرتان ئهم خودایه بپهرستن نهک ئهو خودایه که
 موسا بانگهشهی بوونی دهکات، وه پێی دهوتن ﴿هَذَا إِلَهُكُمْ
 وَإِلَهُ مُوسَى﴾ طه (١٨٨)

واته: (سامیری و بی دینهکان بی شهرمانه) وتیان: ئهمه خوای
 ئیوه و خوای موسایه.

ئهوسا سامیری به خهڵکهکهی وت: ئهی خهڵکینه بهراستی خوا
 موسای بپرچۆتهوه و موسای لهبیر نهماوه و موسا ئیسته لهناو ئهو
 کهژ و کیوانهدا به دواى خوادا وێله و بهدوایدا دهگهڕیت، بۆیه
 پێتان ئهلیم پێویسته لهسهرمان ئهم گوێرهکهیه بپهرستین، چونکه
 ئاهمهیه خوای ئیمه و خوای موساش.

کاتی هارون ئهم دیمه‌نانهی بینی زۆر قسهی بۆ کردن و
 ئامۆژگاری کردن و دهیغهرموو: ئهی بهنی ئیسرائیل
 بهقسهی سامیری فریو مه‌خۆن و هه‌لنه‌خه‌لتین، هەر خوای تاک و
 ته‌نها بوو هات به فریای ئیمه‌وه و له دهستی فیرعه‌ونی سته‌مکار و
 سه‌ربازه‌کانی رزگاری کردین و له‌بیری نه‌کردین، بۆیه ده‌بی
 ئیمه‌ش هه‌موو کات سوپاسی بکه‌ین و به‌ندایه‌تی ته‌نها بۆ ئهو

بكهين و نابى له جيى ئه‌ودا گوڤره‌كه‌يه‌كى ره‌ق و ته‌ق و بى سوود و
 بى زيان به‌ خواى خويمان بزانيان و كړنوشى بو بهرين، وه پيى
 راگه‌ياندن كه‌ ئه‌م گوڤره‌كه‌ هوى ئيمتحان و تاقيكردنه‌وه‌يه‌ بوټان و
 نابيت له‌م تاقيكردنه‌وه‌يه‌دا چوك دابدهن و سهركه‌وتوو نه‌بن،
 پاشان ئه‌وه‌ بوو قسه‌كه‌ى هاروونيان پشتگوښت، بو‌يه
 هاروونيش پيى وتن ﴿يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ
 فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ﴾ طه ۹۰

واته: (هارون پيى وتن) ئه‌ى قه‌ومى من: ئيوه به‌م گوڤره‌كه‌
 زيرپښه‌ توشى تاقيكردنه‌وه‌يه‌كه‌ى سه‌خت بوون و تيايدا دهرنه‌چوون،
 دلنيابن كه‌ په‌روه‌ردگارتان خوايه‌كه‌ى ميږه‌بانه، شوپنى من بكه‌ون و
 گوږاږايله‌ى فەرمانى من بن.

به‌لام خه‌لكه‌كه‌ هېچ گوييان نه‌دا به‌ قسه‌ به‌رزه‌كانى هارون و
 پييان وت ﴿قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا
 مُوسَىٰ﴾ طه ۹۱

واته: وتيان: هه‌رگيز وا‌زى لى ناهينين و به‌ده‌وريدا ديين و
 ده‌په‌رستين هه‌تا موسا خوى ده‌كه‌رپته‌وه‌.

راز و نیاز ه که

کاتی موسا له گهلّ خودا گفتوگۆی ده کرد خوای گه وره ههوالی
گویره که زیرینه کی دا به موسا که سامیری دروستی کرد بوو
تاوه کو خه لکی بیپهرستن و ئه وه بوو ئه وانیش به گویشان کرد و
پهرستیان...

باشان که موسا گفتوگۆ و راز و نیازه کانی له گهلّ خودا وهند
کو تایی پیبات و ته و او بوو، ئه وه په یامانه ی له گهلّ خۆی هه لگرت که
شهریعت و پرّسای ژبانی نه ته وه ی ئیسرا ئیلی تیا بوو، ئه وسای زۆر
به په ژاره و تور په یه وه گه رایه وه بو ناو قه وم و گه له که ی، ههر که
گه یشته وه ناو خه لکه که و گویره که که ی بین ی زۆر به تور په یه وه
په یامه کانی فرّی دایه سهر زه وی و به خه لکه که ی وت: ئایا په یمانی
سهر که وتنمان له لایهن خوا وه پی نه درا که بچینه ناو خاکی
قودسه وه و سهر که وین به سهر نه یاره کانماندا، باشه ئیوه بوچی
ئه وه په یمانه تان له یاد کرد و بوچی وا زوو خواتان له بیر کرد و هاو هلّ
و هاو به شتان بو بریاردا؟

له باتی ئه وه ی داوای رهحمی خوا بکه ن ده تانه ویت به هو ی ئه م
بتانه وه سزا و خه شمی خوا بو خواتان مسو گهر بکه ن؟
خه لکه که زۆر داوای لیبور دنیان له موسا کرد و به هانه یان به وه
هینایه وه که سامیری ئه م کاره ی پی کردوین.

سه‌رزه‌نشست

پاشان موسا رووی کرده هارونی برای و زور به توریه‌یه‌وه
 قزی هارونی برای گرت له‌گهل ریشیدا و، به هاروونی وت: بوچی
 هیشتوته ئهم خه‌لکه واز له پهرستنی خودا بهینن و ده‌ست بکه‌ن به
 پهرستنی بت و په‌یکهر، بوچی ریگه‌ت لی‌نه‌گرتن و قه‌ده‌غه‌ت لی
 نه‌کردن ؟ هارونیش زور به نهرم و نیانی و له‌سه‌رخو‌یه‌وه به
 موسای برای وت ﴿يَبْنُوْهُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي﴾ إِنِّي
 خَشِيْتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿ط

(۹۴)

وانه: کوری دایکم ابو نه‌وه‌ی سو‌زی بجولینیتا ریشم مه‌گره و
 قزم رامه‌کیشه، امن بو‌یه زور له‌سه‌ری نه‌چوما بیگومان ترسام
 دوا‌یی یم بلییت: تو جیا‌وا‌زیت خسته ناو نه‌وه‌ی ئیس‌رائیله‌وه و
 گویت به قسه‌ی من نه‌دا.

پیغه‌مبه‌ر موسا سلا‌وی خ‌وای لی‌بی به قسه‌کانی هاروونی برای
 هی‌ور بو‌ویه‌وهو بی‌ده‌نگ بوو، پاشان له به‌رامبه‌ر خ‌وای گه‌وره‌دا زور
 هه‌ستی به شه‌رمه‌زاری ده‌کرد، بو‌یه به نزا و پارانه‌وه رووی کرده
 به‌روه‌ردگار و فهرمو‌وی: ﴿رَبِّ اَعْفِرْ لِيْ وَلِاِخِيْ وَاَدْخِلْنَا فِيْ
 رَحْمَتِكَ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ﴾ الاعراف (۸۵۱)

واته: ائەوسا ئیتەر موسا بە خۆیدا ھاتەو ەو وتی: پەرورەدگارا
 لەخۆم و براکەشم خۆش ببە و ھەردو کمان بخەرە نیو رحمت و
 میھرەبانی خۆتەو ە و تۆ لە ھەموو کەس بەسۆزتر و
 ھیھرەبانتریت.

سامری ئەو کەسەیی کە گوێرە کە کە ی دروستکردبوو، زۆر لە
 دوری پێغەمبەر موسا وەستابوو بە ترسەو ە، چونکە دەیزانی
 گوناھیکی زۆر گەورە ی بەو خەلکە کردو ە، کە ئەو ەیش ھاو ە
 دانانە بو ەو، و ە دەیزانی کە پێغەمبەرەن سلاوی خویان لی بی
 زۆر رقیان لەم کردەو ە ی ە و پێیان ناخۆشە،

ئەوسا موسا روپکردە سارمری و بە تورەییەو ە پی ە فرموو:

﴿فَمَا خَطْبُكَ يَسْمَرِي﴾ طە ٩٥١

واته: ئە ی کارە خەتەرناکە چییە کە ئەنجامت داو ە، ئەم پیلان
 و تەلە کە و فیلە چییە دروستت کردو ە؟!!

-کی ەوای لیچ کردی ئەم کارە بکەیت ئە ی سامری؟

سامریش چیرۆکی دروستکردنی گوێرە کە کە ی بو ە گیرایەو ە و
 ئەوسا وتی: ئە ی نێردراوی خوا نەفسم ئەم کارە ی پی ە کردم و..
 پاشان پێغەمبەر موسا سلاوی خوی لی پی ە فرمانی کرد بە ھەموو
 خەلکە کە کە ھیچ کەسیک ناییت قسە ی لە گەل بکات، و ە

فهرمانیشی کرد به سامریش که بۆت نییه له گهڵ هیچ که سیکدا
بدویت و قسه بکهیت، پاشان دوعای لیکرد و فهرمووی:

﴿فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ^ط﴾

طه ۹۷۱

واته: دهبرۆتاماوی لهژیاندا اهرکه سیک نزیکت کهوتهوه
دهیبت! بلیت: به هیچ شیوهیه ک بهریه ککهوتن نییه (دیاره
که دهستی ههرکه سی بهرکهوتیبت تووشی ئازاریکی زۆر بووه).

ئهوسا موسا ههوالی ئهوهشی پێدا که ئهمه تهنها سزای
دونیایه وسزای سهخت توت بۆ ئاماده کراوه لهڕۆژی قیامهتدا، پێی
ووت: ﴿وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهُ﴾ طه ۹۷۱

واتا: دلنیا بهش به که کاتیکی تریشت بۆ دیاری کراوه، که ههرگیز
ناتوانیبت لێی دهرباز بیهت.

پاشان موسا رویکرده گوێره که ئالتونییه که و به سامیری
ووت: ﴿وَأَنْظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنْتَحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنْنَسْفَنَّهُ فِي
الْيَمِّ نَسْفًا﴾ طه ۹۷۱

واته: سهرنجی خوا که شت بده که به دهویدا دهسوڕایتهوه و
دهتپهرست، دهیبت بیسویتیبت و ههلاهه لای بکهین و بیخهینه
ناوده ریاوه.

ئەو ھەببۇ پەيغەمبەر موسا سالاوی خاوی لی بی گویرە کە کە ی
 لە ناو ئاگرە کە دا سوتاندو پارچە پارچە ی کردو پارچە کانیشتی
 فریدایە ناودەر یاو ھە ، پاشان جاریکی تر ئاموژگاریکردن و ئاگاداری
 کردن ھە و پیتی راگە یاندن و فەر مووی: ﴿إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾ مە ۹۸۱

واتە: خەلکینە ئیو ھە دنیابن کە پەر و ھەردگار تان تەنھازاتی (اللہ) یە ،
 جگە لەو خوا یەکی تر نیە ، زانیاری و زانستی ئەوانە ھەموو شتیکی
 گرتو تەو ھە .

پاشان خەلکە کە کە زانییان کە بەراستی وابوو کە ئەو گویرە کە یە هیچ
 خێرو زیانیکی بە دەست نەبوو و ھە خوانە بوو بەلکو تەنھا پارچە یە ک
 ئالتون بوو ھیچی تر ، بۆیە رویان کردە موسا و وتیان : ئە ی موسا
 ئە ی نیردراوی خوا داوام بو بکە لە خوا کە ئیمان خوش ببیت و
 تەو بەو پەشیمانیمان لی قبول بکات ؟ موسای ھەم خۆریش سالاوی
 خاوی لی بی پرویکردە پەر و ھەردگار ووتی : ئە ی پەر و ھەردگار ئەمانە
 پەشیمان لەو کردە و ھە یە کە کردیان و لە جیاتی پەرستی تو
 گویرە کە یان پەرست ، و ھە ئیستەش داوات لێدە کەن کە لیان خوش
 ببیت و تەو بە یان لی قبول بکەیت ؟.....

پەر و ھەردگاریش و ھەلامی موسای دایەو ھە و فەر مووی : تەو بە یان لی
 قبول دە کری بە مەرجی ئەوانە یان کە لە جیاتی پەر و ھەردگاریان
 گویرە کە یان پەرستو ھە خو یان بکوژن ، موساش ئەم ھەوالە ی خاوی

کار به جایی پی رآگه یاندن و پئی فەرموون ﴿يَقُومُ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ قَتُوا بُرَا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ﴾ ٥٤

واته : ئەو قەوم و ھۆزە کەم بە راستی ئیو بەو گوێرە کە پەرستی
یە ستم تان لەخۆتان کردوو ، دەو بگەرپنەووە بۆلای بەدی
ھینەرتان و تەو بە بکەن و ئینجا خۆتان بکوژن (بیتاوان تاوان بار
بکوژیّت) ، ئەو بەشترە بۆتان (چونکە تاوانە کەتان زۆر گەورە یە)
پاشان ئەویش واتە خوا دواى لەناوبردنی ھەندیک لەتاوان باران ( )
تۆبەى وەرگرت (لەوانەى مابوون) لەراستی دا تەنھا ئەوزاتە ھیجگار
تەو بە وەرگرو بەرحم و دلۆقانە .

بەم شێوەیە لەبەردەم ئەو کەسانەدا کە گوێرە کە کەیان پەرستبو
ھیچ رێگایەکی تر نەما ، تەنھا ئەو نەبیّت کە خۆیان بکوژن .
لەشەوێکی زۆر لێلو دژوارو تەمو مژاویدا ئیماندارەکانی ناو نەوێ
ئیسرائیل ھەستان و شمشیرە کانیاں ھەلگرتوو ھەمووئەو
کەسانەیان کوشت کە لەجیاتی خۆی گەورە گوێرە کە کەیان
پەرستبو ، ئەمە بو پاداشتی ئەوانەى کە غەیری خۆیان بەخوا زانیو
کرنوشو سوجدەیان بۆ بردن ...

پەرورەدگارا : بۆ خاتری ناوہ جوان و سیغەتە بەرزە کانت ، بۆ
خاتری ئیسمی ئەعزەمت ، بۆ خاتری گەورەى و رحمان و رحیمی
خۆت ، ئەو پەرحمەتەت کە ھەموو شتێکی گرتۆتەووە و گوناھەکانی

ئېمە لەچاۋ یدا زۆر بچوكتره لەمىسقالىكىش ، رەحمان پېيكەو
 لىمان خۇش بېهە لەپىزى خۇشەويستانى خۇتدا ژمارمان بکە .
 خواپەگيان لەگوناھى مامۇستاگانمان و دايک و باوکيشمان خۇش
 بېهە ھەموومان لەناو بەھەشتى بەریندا لەخزمەتى پېغەمبەراندە
 سلاوى خوايان لى بى کۆبکەرەو ھە... آمین.. آمین

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۲۰۰۹/۵/۲

والسلام علیکم

زنجیره‌ی چیرۆکه قورنانبه کان

- 1- که‌شتی رزگار بوون چاپ کراوه
- 2- ووشره خواییه‌که چاپ کراوه
- 3- یارانی ئەشکه‌وت چاپ کراوه
- 4- گه‌نجینه‌کانی قاروون چاپ کراوه
- 5- گوێره‌که ئالتونیه‌که چاپ کراوه
- 6- کی‌وه بال‌گرتوووه‌که
- 7- خاوه‌ن فیله‌کان
- 8- په‌پوی چاکه‌کار
- 9- خۆانه ئاسمانیه‌که
- 10- مانگا سه‌یره‌که

چاوهروانی به‌شه‌کانی تری ئەم زنجیره یه‌بن .

انشاءالله

نیمه‌ش چاوهروانی دوعای خیرتانی .

زنجیره ی چیرۆکه قورئانیه کان

۱- که شتی رزگار بوون چاپ کرا

۲- ووشتره خواییه که چاپ کرا

۳- یاران ی ئه شکه وت چاپ کرا

۴- که نجینه کانی قاروون چاپ کرا

۵- کویره که ئالتونیه که چاپ کرا

۶- کیوہ بالگر تووہ کہ

۷- خواہن فیلہ کان

۸- پھ پوی چاکہ کار

۹- خوانہ ئاسمانیہ کہ

۱۰- مانگا سہ یرہ کہ

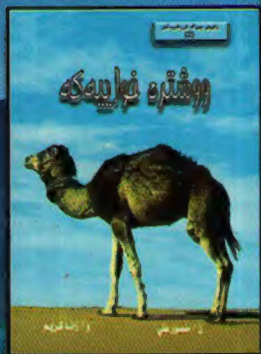

چاوہ پروانی بہ شہ کانی تری نہم زنجیرہ یہ بن

نیمہ ش چاوہ پروانی دوعای خیرتانی.

E-mail-faqezana@yahoo.com

لہ سہ نہ رکی کتیبخانہ ہی مہ جوی چا پکراوہ
شہ ولیر - بازاری روشنیری